

NOU 2014:16 Sjømatindustrien

- Mandat, rammevilkår og tiltak

- av Øystein Hermansen & John R. Isaksen

Sjømatindustrien

Utredning av sjømatindustriens rammevilkår

Ta det ikke for god fisk!

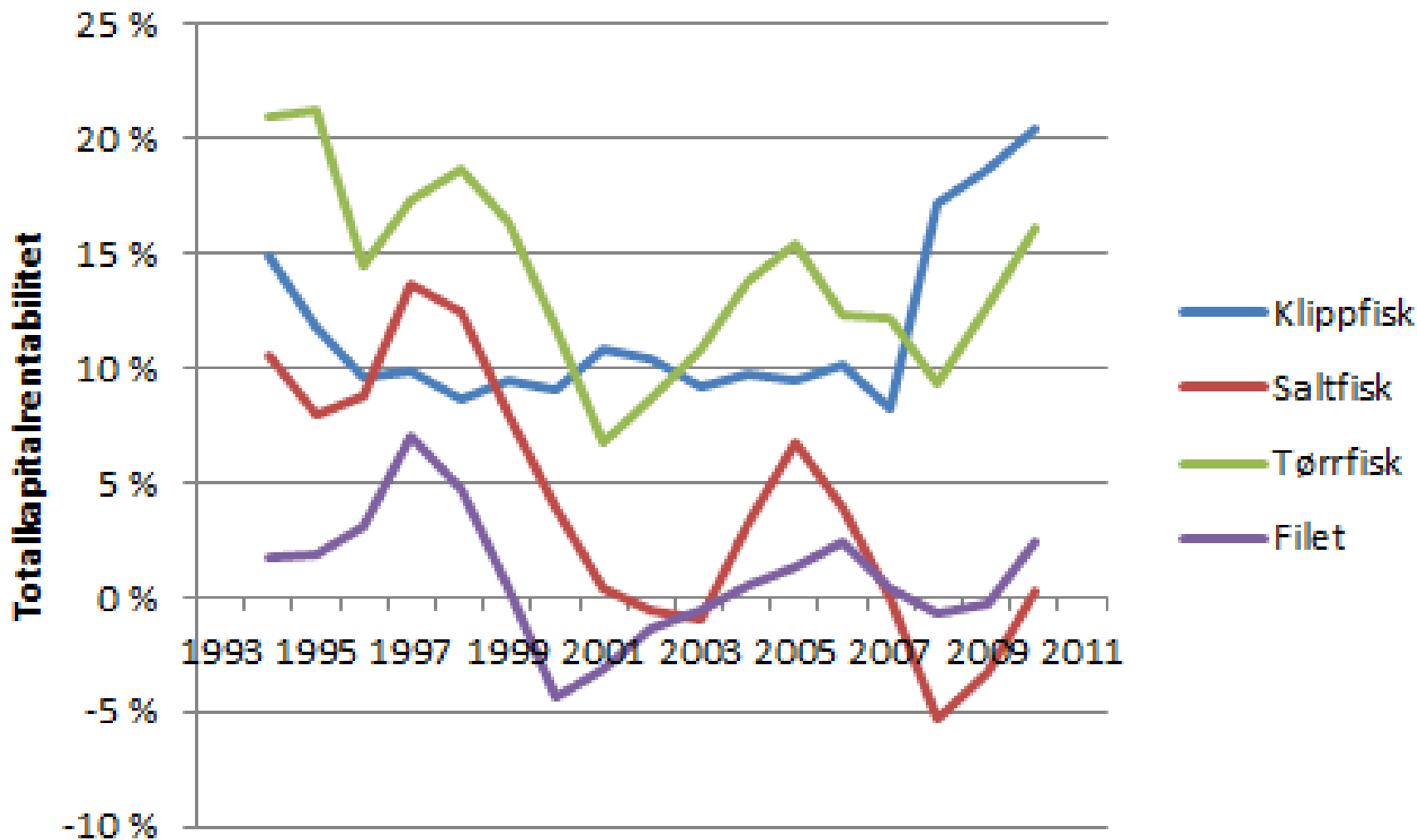
Mandat

Tveteråsutvalget har ikke fulgt sitt mandat

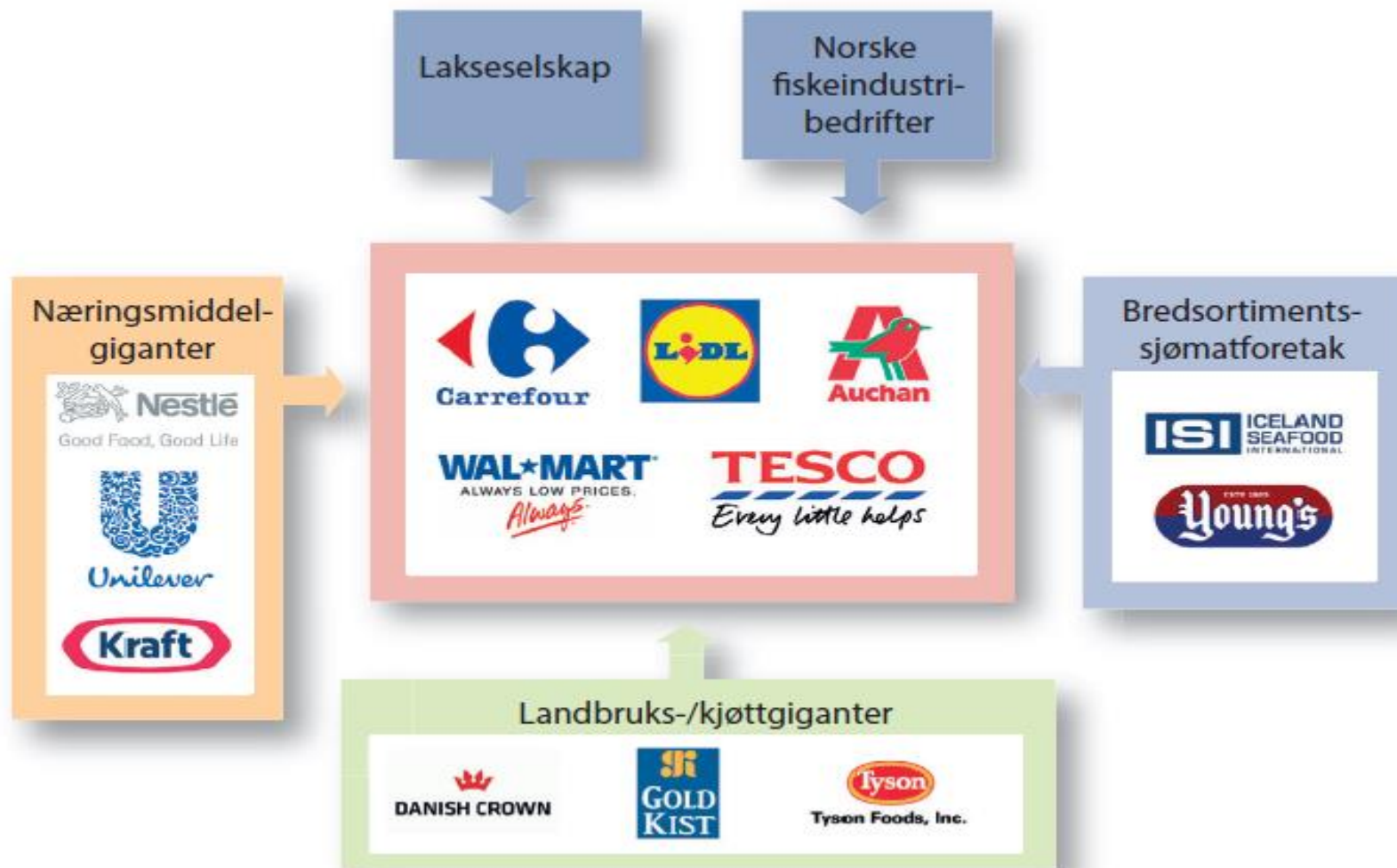
Skrevet av
TORBJØRN TRONSDEN OG SVEIN JENTOFT

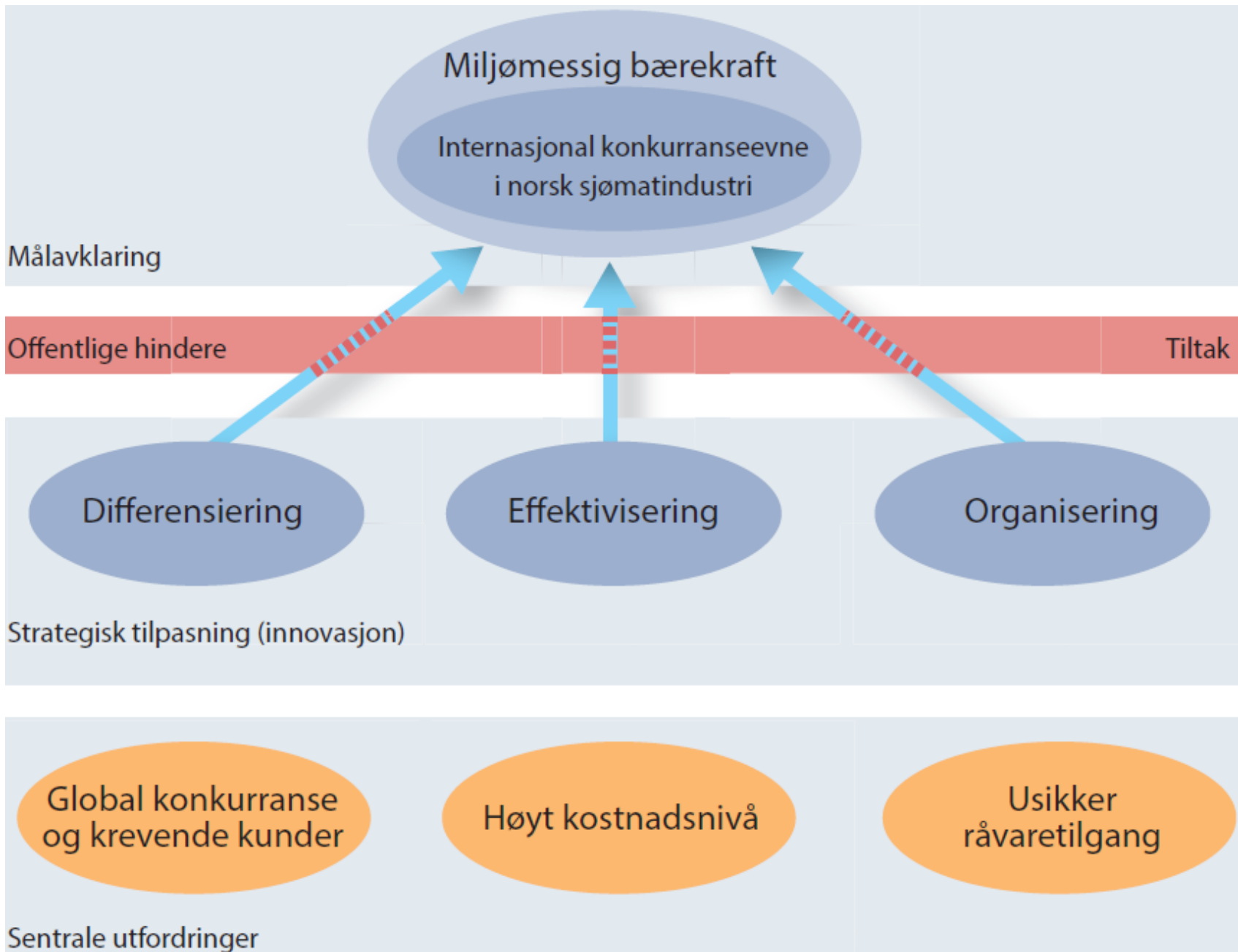
- Utvalg nedsatt av Stoltenberg II, overtatt av Solberg-regjeringa
- Bakgrunn: Dårlig lønnsomhet i sjømatindustrien
 - Gjennomgå mulighetene for en konkurransedyktig sjømatindustri i Norge, både innenfor bearbeiding og salg
 - Se på særlige utfordringer eller hindringer for økt lønnsomhet og verdiskaping i sjømatindustrien, næringssspesifikke og generelle
 - Foreslå tiltak for sjømatindustrien som kan bidra til at fiskeressursene anvendes på en måte som bidrar til høyest mulig verdiskaping gjennom hele verdikjeden
 - Foreta en vurdering av regionale konsekvenser
- Utvalget gav sin tolkning av mandatet i første møte

Sjømatindustriens rammebetingelser

Rammebetingelser fortsatt

Sjømatindustriutvalget – mye bra og en del mindre bra

Skrevet av
JAN FREDRIKSEN, NESTLEDER NORDLAND FYLKES FISKARLAG
18. desember 2014

TILTAK SOM FORESLÅS

Innovasjon – produkt, prosess, distribusjon

En industri i et kostnadsledende land må innovere for å overleve

- Økt samarbeid mellom næringsaktører, teknologileverandører og FOU-miljø
- Dedikerte universitets-/høgskolemiljø for sjømatindustrien, som tilbyr utdanning på bachelor-, master- og PhD-nivå (minst ett)
- Felles FoU-programmer (a là Arena) for laks- og villfisknæringa; med forskning, eksperimentell utvikling og demonstrasjon, til marked
- Forskning på ivaretagelse av sjømatkvalitet gjennom hele verdikjeden
- Råstofftilbudsvariasjoner fordrer fleksibilitet. Teknologiske løsninger som øker fleksibilitet i foredling bør vektlegges
- Nødvendig med en kombinasjon av offentlig (IN & NFR) og privat finansiering (FHF)

Bestandsestimering

- Tilstrekkelig finansiering og effektiv ressursbruk – i datainnsamling og bestandsestimering – kan gi bedre utnyttelse av våre villfiskressurser, gjennom;
 - Redusert usikkerhet om bestandsstørrelse
 - Kunnskap om bestandsinteraksjoner
 - Vedlikehold av viktige tidsserier i toktdata
- Foreslår en utredning for å kvantifisere verdien av økt kunnskap om disse forholdene
- Gjennomgang av dagens metoder og datainnsamling for å bedre effektiviteten
- Delvis brukerbetaling

Markedsføring (promotering)

- Stort behov for generisk markedsføring, som kan øke verdiskapingen ytterligere, siden distributører investerer lite i markedsføring mot konsumentene
- Selv om man får noen store selskap som «har» hele verdikjeden og markedsfører sine «brands» så vil en stor del av handelen være B2B, med svake insitamenter for markedsføring
 - Utfordringen blir balansen mellom privat og generisk markedsføring, som vil være ulik mellom laks og villfisk
- Hyppige evalueringer av Sjømatrådetets innsats, hva gjelder omfang og effekt av generisk markedsføring

Aktivitetskravet

- I dag krav om >50% eierskap av aktive fiskere
 - Visse unntak
- Utvalget (flertall) foreslår at også industri kan eie fiskefartøy
 - Begrensninger eierkonsentrasjon
- Begrenser mulighet for vertikal integrasjon oppstrøms
 - Hemmer vertikal koordinering
 - Markedssvikt: Ulik informasjon, ulike incentiver
- Begrenset, men positiv effekt

– DETTE ER ET FISKERIRAN
Kystsamfunn risikerer å ranes for livsgrunnlaget sitt, hvis fiskeriministeren følger de nye anbefalingene fra sjømatindustriutvalget, advarer SVs fiskeripolitiske talsperson Torgeir Knag Fylkesnes.

Fartøyutforming og redskapsvalg

- Differensiert flåte politisk mål
- Begrensninger i fiskeredskap og fartøystørrelser
 - Betydelig oppmyket
- Utvalget foreslår fritt valg på disse områdene
- Kan hindre aktørene i å benytte den mest effektive teknologien
 - Fortsatt variasjon
- Begrenset, men positiv effekt

Strukturkvoter

- Overkapasitet i fiskeflåten
- Strukturkvoter innført for reduksjon av denne
 - Begrenset oppad
- Utvalget foreslår fri handel av strukturkvoter

- Sterk positiv samfunnsøkonomisk effekt i flåteleddet
 - Bedriftsøkonomisk begrenset positiv effekt
- Også positivt økonomisk for industrien
 - Mindre sesongintensivt fiske
 - Investeringer i kvalitetsfremmende teknologi

- Kvoteprisene indikerer fortsatt divers flåte

«Pliktsystemet»

- Utvalget (flertall) foreslår at leverings-, bearbeidings- og aktivitetsplikt oppheves
- Leveringsplikt
 - Liten påvirkning på anvendelsen
 - Liten administrativ kostnad
 - Bokstavelig håndheving gir større kostnader
- Bearbeidingsplikt
 - Hindrer bedriften å utnytte prisvariasjoner
 - Liten negativ effekt
- Aktivitetsplikt
 - Produksjonskapasitet må opprettholdes flere steder
 - Betydelig negativ effekt for aktuelt selskap

Års- og sesongvariasjoner

- Betydelige variasjoner i kvoter mellom år
- Betydelig sesongvariasjon i landingene av fisk
- Utvalget foreslår reduksjon av risiko ved å utsette fiske

- Mulig med virkemidler som stabiliserer
- Svært vanskelig å analysere førstnevnte
 - Usikre etterspørselastisiteter, bestandsmål
- Lite trolig at aktørenes sesongfiske er svært irrasjonelt
 - Risiko ved sparing av kvote
 - Innføring av eksempelvis kvotefleksibilitet

Førstehåndsmarkedet

- Fiskesalgslag obligatorisk, kontrollhensyn
- Utvalget (flertall) foreslår nøytralt eierskap til salgslag, kort sikt voldgift om salgsvilkår
- Ønsker et omsetningssystem som fordeler råstoff til mest effektiv anvendelse
- Dagens system problematiske forhold
 - Prisdiskriminering, kvalitet, sesong, juks, minstepris
- Lorentzen (2005): systemet må ikke favorisere en av partene
 - Nøytralt eierskap
- Innovasjon: Skape nye markedsplasser

- Begrenset positiv effekt

